

Sygn. akt V KO 116/22

POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **T. K.**

skazanego za czyn z art. 197 § 1 k.k. i inne,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 17 stycznia 2023 r.

wniosku Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli

z dnia 1 grudnia 2022 r. sygn. akt II Ko 1921/22

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu
na podstawie art. 37 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.

p o s t a n o w i ł:
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Wniosek Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli nie jest zasadny.

Wobec skazanego T. K. postanowieniem Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli z dnia 14 marca 2022 r. w sprawie II Ko 2065/21 orzeczono dwa środki zabezpieczające: elektroniczną kontrolę miejsca pobytu, polegającą na obowiązku poddania się nieprzerwanej kontroli miejsca swojego pobytu sprawowanej za pomocą urządzeń technicznych oraz terapię psychologiczną w warunkach ambulatoryjnych.

Skazany opuścił zakład karny po odbyciu kary łącznej 12 lat pozbawienia wolności w dniu 5 listopada 2022 r. i zamieszkał w L. przy ul. [...], gdzie jest zameldowany.

Ma to o tyle znaczenie, iż sądem właściwym do wykonania środka zabezpieczającego w postaci elektronicznej kontroli miejsca pobytu stosownie do

treści art. 43e k.k.w. jest Sąd Rejonowy w Lesznie, a środka zabezpieczającego w postaci terapii psychologicznej w warunkach ambulatoryjnych stosownie do treści art. 199a § 1 k.k.w. Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli.

W zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli zwrócił się postanowieniem z dnia 1 grudnia 2022 r. sygn. akt II Ko 1921/22 do Sądu Najwyższego o przekazanie Sądowi Rejonowemu w Lesznie przypadającego mu do wykonania środka zabezpieczającego. Zgodnie bowiem z art. 93b § 4 k.k. Sąd wykonujący środki zabezpieczające i sprawujący nad nimi okresową kontrolę winien prowadzić permanentną ocenę ich skuteczności dla realizacji celów stosowania tych środków, a w ramach tego konieczności łącznego ich stosowania w aspekcie adekwatnego miarkowania dolegliwości. Ze względu na funkcjonalne powiązanie ze sobą zastosowanych środków zabezpieczających łączne ich wykonywanie przez jeden sąd stworzy zdaniem wnioskodawcy lepsze warunki do wydawania trafnych rozstrzygnięć w przedmiocie ich utrzymania, uchylecia lub zmiany, w pełni uwzględniając zasady subsydiarności, konieczności i proporcjonalności. Środek zabezpieczający i sposób jego wykonywania powinny być przecież dostosowane do stopnia społecznej szkodliwości czynu zabronionego, który sprawca może popełnić, oraz ryzyka (prawdopodobieństwa) jego popełnienia, jak również uwzględniać potrzeby i postępy w terapii lub terapii uzależnień. Ocena ryzyka niewątpliwie wymaga stałego monitorowania. Wskazano również, iż Zduńską Wolę i Leszno dzieli znaczna odległość (255 km).

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Rejonowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 37 k.p.k. jest regulacją o charakterze wyjątkowym i z tej racji musi być wykładany restryktywnie, a już z pewnością nie można go wykorzystywać jako służącego do "obejścia" innych regulacji. W tym kontekście zauważyć wypada, że kwestię związaną z przekazaniem sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na względy ekonomiki procesowej reguluje przepis art. 36 k.p.k., który - podobnie jak art. 37 k.p.k. - jako stanowiący odstępstwo od konstytucyjnej gwarancji rozpoznania sprawy przez sąd właściwy, nie może podlegać wykładni rozszerzającej. Rozpoznanie sprawy przez sąd z góry przewidziany przez ustawodawcę jako właściwy w danej kategorii spraw służy bowiem celom nie tyle

porządkowo-organizacyjnym, ile ma charakter gwarancyjny. Nie chodzi jedynie o zapobieganie sporom kompetencyjnym, ale głównie o to, by strony z góry wiedziały, który sąd będzie orzekał w ich sprawie. Normy prawne kreujące właściwość miejscową sądu powinny być więc odczytywane w powiązaniu z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, gwarantującym rozpatrzenie sprawy przez właściwy sąd. Zasadą powinno być rozpoznanie sprawy w sądzie właściwym miejscowo, a odejście od tej reguły jest wyjątkiem, którego stosowanie powinno być ostrożne (postanowienie Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2018 r. sygn. IV KO 103/18). Nie może bowiem służyć do pozaustawowego korygowania rozwiązań w zakresie właściwości miejscowej sądów w sprawowaniu nadzoru penitencjarnego nad przedmiotowym środkiem zabezpieczającym, wprowadzonych do systemu prawnego przez racjonalnego ustawodawcę, w trybie antycypacji problemów, które jeszcze się nie ujawniły. Zwłaszcza względy natury techniczno-organizacyjnej nie uzasadniają zmiany właściwości miejscowej sądu z uwagi na *"dobro wymiaru sprawiedliwości"*. W dobie możliwości zaawansowanych sposobów komunikacji i środków łączności, powoływanie się na potencjalne trudności w sprawowaniu nadzoru nad wykonywaniem środków zabezpieczających, powodowanych znaczną odległością między wskazanymi we wniosku sądami, jawią się jako pozorne, a sam wniosek jako przedwczesny. Stąd brak podstaw do jego uwzględnienia.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.